مبحث منادی از کتاب مبادی العربیه

- تعریف منادی
  - اسم ظاهری که رو اورده شده به وسیله یکی از حروف نداء
- انواع
  - حرف نداء
    - ای، آ — برای منادای نزدیک
    - وا — برای ندبه
    - یا، آیا، هیا، ا — برای منادای دور
  - منادی
    - مفرد
      - مبنی بر آنچه مرفوع میشده
      - مفرد
        - غیر مقصوده
          - مضموم میشود
        - مقصوده
          - موصوفه
            - منصوب میشود
          - غیر موصوفه
            - مبنی بر آنچه مرفوع میشده
    - مضاف
      - منصوب میشود
      - تعریف شبه مضاف
        - هر اسمی که چیزی که باعث تمامیت معنائی می شود به آن تعلق داشته باشد و تعلق از قبیل صله و اضافه نباشد
    - شبه مضاف
      - انواع تعلق در شبه مضاف
        - تعلق از طریق کل
        - تعلق از طریق حرف عطف
      - اعرابش
        - منصوب میشود
- احکام
  - حرف نداء
    - حرف نداء جانشین فعل او محذوف است لذا نباید فعل ذکر شود
    - گاهی حرف ندای قریب برای منادای بعید استفاده می شود
    - جایز است حذف حرف نداء قبل از
      - علم
      - ابهما
      - مضاف
    - گاهی بعد از حرف یا یک حرف، عوض اسم، جمله فعلیه قرار می گیرد که دو گاه است
      - با حرف نداء است و منادای محذوف است
      - با حرف تنبیه است و منادایی در کار نیست
  - منادی
    - منادی اگر ال داشته باشد باید بین حرف نداء و آن منادی فاصله شود به وسیله
      - اسما ابهما
        - اسم اشاره نزدیک
        - اسم اشاره دور
      - مگر در لفظ الله که جایز است بگویم
        - یا الله
        - اللهم
          - حرف نداء بدون واسطه به الله چسبیده
          - یا حذف شده و میم مشدّد به اخر الله چسبیده
    - منادی مضاف به غیر یاء متکلم، آن اسم
      - مشبه شکل اسم فاعل، اسم مفعول یا صفت مشبهه است که در این صورت
        - ۲ وجه دارد
          - یاء غیر حذف شود
            - یاء ساکن باشد
            - یاء مفتوح باشد
      - آب و اُمّ است که در این صورت
        - ۶ وجه دارد
          - یاء غیر حذف شود
            - ۵ وجهی که در جمع الآخر گفته شد
            - یک یاء که در به جای یاء میاید
    - جایز است که یا
      - صحیح الآخر است
        - ۵ وجه دارد
          - یاء غیر حذف شود
            - آخر منادی مکسور باشد
            - آخر منادی مفتوح باشد
          - یاء غیر حذف نشود
            - یاء غیر ساکن یا مفتوح شود
            - بعد از یاء یک الف میاید
          - یاء غیر تبدیل به الف شود
      - معتل الآخر است
        - ۱ وجه دارد
          - یاء غیر مفتوح میگردد
  - مفعولات منادی
    - بدل از منادی
      - حکم منادی مستقل دارد
    - صفت منادی یا
      - مرفوع شود
      - منصوب شود
      - ال گرفته و اضافه نشده که در این صورت می تواند
      - اضافه شده یا
        - خود مضاف ال ندارد
          - واجبا منصوب می شود
        - خود مضاف ال دارد که در این صورت می تواند
          - مرفوع شود
          - منصوب شود
    - معطوف به منادی یا
      - ال ندارد
        - اعرابش مثل بدل است
      - ال دارد
        - اعرابش مثل صفت ال دار است
    - بدل و تاکید
      - اعرابش مثل صفت است یعنی میتواند
        - مرفوع شود
        - منصوب شود

مبحث استثناء از کتاب مبادی العربیه

- تعریف استثناء
  - مورد نداء قرار دادن یک شخص برای تمک به دیگری
- ارکان استثناء
  - مستثنا
    - کمک کننده
  - مستثنا له
    - کمک شونده
  - ادات استثناء
    - فقط حرف یا است
- حالت های استثنا
  - مستثنا
    - مجرور به لام متوج
    - مختوم به الف
    - مثل منادی
  - مستثنا له
    - مجرور به حرف جر
    - لام که حرکش
      - مکسور است
        - در صورتی که مستغاث له اسم ظاهر باشد
      - مفتوح است
        - در صورتی که مستغاث له ضمیر باشد غیر از یاء متکلم
    - بن
      - این حالت فقط در صورتی است که استغاثه بر علیه شخص باشد نه بر له او
- اعراب
  - مستثنا
    - لفظاً
      - مجرور
    - محلاً
      - منصوب
  - مستثنا له
    - مجرور
      - فقط اعراب لفظی دارد
- اقوال در متعلق لام استثناء
  - فعل نداء محذوف است
  - خود حرف یا است
  - حال محذوف است
- احکام
  - ترخیم در مستثنا اجرا می شود
  - حذف حرف نداء در استثناء به هیچ وجه جایز نیست
  - حذف مستثنا اصلا جایز نیست
  - حذف مستثنا له جایز است
  - مستثنا فقط با حرف لام مجرور می شود
  - هر چیزی که
    - خودش
    - متعلق
      - شکستی آور باشد مانند مستثنا استعمال می شود
  - معطوف به مستثنا میتواند
    - منصوب باشد
    - مجرور باشد

مبحث ندبه از کتاب مبادی العربیه

- تعریف ندبه
  - مورد نداء قرار دادن
    - متوجع علیه
    - متوجع منه
    - متوجع له
- ارکان ندبه
  - نادب
  - مندوب
  - ادات ندبه
    - وا
      - ادات اصلی ندبه است
    - یا
      - در صورتی که با منادی اشتباه نشود میتوان از یا استفاده کرد
- حالت استعمال مندوب
  - مندوب
    - آخرش الف می آوریم
    - آخرش الف و ها ملحق می آوریم
    - یکی هم هیهیی در آخر ایجاد نمی کنیم و مثل منادی است
- اعراب مندوب
  - دقیقا عین منادی است با چند تفاوت
    - وقتی که مندوب را منصوب میکند ادب حت
    - اگر مندوب آخرش الف باشد یا و اعرابش تقدیری خواهد بود
- احکام ندبه
  - حرف ندبه و مندوب هیچگاه حذف نمی شود
  - اسمی که قرار است مندوب واقع گردد اگر آخرش
    - الف باشد
      - وقتی او را به آن اضافه می کنیم چون دو الف ساکن مستند التقاء ساکنین شده و الف گم حذف میشود
    - اه باشد
      - اصلا او به این کلمات ملحق نمی شود
    - مرکب باشد
      - به جزء دوم او می چسبد
- اسم مندوب
  - متوجع له
    - باید
      - اسم علم
      - من موصولی که صله اش شهرت داشته باشد
      - مضاف به چیزی که صرف معین است
  - متوجع علیه
    - نباید
      - نکره باشد
      - معرفه مبهم باشد مثل
        - ضمیر
        - اسم اشاره
        - موصولی که صله اش مشهور نیست
  - متوجع منه
    - جایز است که
      - نکره باشد
      - معرفه مبهم باشد

مبحث ترخیم از کتاب مبادی العربیه

- تعریف ترخیم
  - حذف آخر منادی جواز بخاطر تخفیف در کلمه
- احکام ترخیم
  - جایز نیست ترخیم
    - مندوب
    - مستثنا
      - اضافی
      - اسنادی
    - مرکب
    - نکره
  - فقط ترخیم منادی جایز است
  - منادی یا
    - تا نیاز دارد
      - بدون شرط ترخیم می شود
    - تا نیاز ندارد
      - ترخیم می شود به شرط اینکه
        - غیر مضاف باشد
        - علم باشد
        - بیش از سه حرف باشد